

Integraziun sco gronda sfida per la scola populara

La regenza grischuna pren posiziun tar ina dumonda parlamentara da deputà Andreas Thöny (ps Tschintg Vitgs)

■ (mc) En ina dumonda parlamentara inoltrada en la sessiun da favrer s'occupa deputà Andreas Thöny (ps Tschintg Vitgs) da l'integraziun da scolaras e scolars che han in basegn spezial da promoziun. En quest connex sa tschantan cunzunt dumondas davart l'organisaziun da talas purschidas tant en classas d'annada sco en partiziuns da pliras classas e gruppas d'emprender cun uffants da differenta vegliadetgna. Sa basond sin la nova lescha davart las scolas popularas han scolaras e scolars che han in basegn spezial da promoziun il dretg da survegnir mesiras da la pedagogia speziala. Quest dretg sto vegnir realisà en moda orientada als basegns ed en furmas da scolaziun e da promoziun integrativas u separativas. Sche la scolaziun e la promoziun da questas scolaras e da quests scolars han lieu cun avantatg en la classa regulara ed è supportabla per la classa vegn ella realisada a moda integrativa, cas cuntrari en moda parzialmain integrativa sco instrucziun en gruppa u individuala ubain en moda separativa en partiziuns da scolaziun speziala u en famiglias. Sco quai che la regenza constatescha fan ni la lescha ni l'ordinaziun executorica ulteriuras indicaziuns davart la moda e maniera da realisar las mesiras da la pedagogia curativa.

Intervenziun dad Andreas Thöny

Sco quai ch'il magister Andreas Thöny constatescha fan classas d'annada vers anora l'impressiun ch'ellas hajan – per vi da la vegliadetgna – ina cumposiziun omogena e che tut las scolaras ed ils scolars da la medema vegliadetgna duajan sche pussaivel savair tut tuttina bain en il medem mument. Auter saja quai dentant en partiziuns cun pliras classas. Quellas

porschian bunas premissas per mussar che mintga individi che sesa en ina partiziun è different a l'auter. E quai betg mo en quai che concerna ils interess, las abilitads u las enconuschientschas, mabain er en quai che concerna la vegliadetgna. Normal è ch'ins è auter. En ils conturns da scola discurren ins era da l'emprender en gruppas cun uffants da differentas vegliadetgnas. Quai pudessia, tenor Thöny, esser ina via pussaivla per dar dumogn a las sfidas che sa resultan per la scola populara sin il sector da l'integraziun.

En quest connex ha deputà Thöny vulì savair da la regenza quantas partiziuns d'ina, duas, trais u pliras classas ch'i dat en il Grischun e schebain la tendenza da scolas cun pliras classas saja creschida ils ultims onns. Plinavant vul l'interpellant savair da la regenza co ella giuditgescha

l'emprender en gruppas cun uffants da differentas vegliadetgnas e sch'i saja pussaivel d'introdur talas gruppas sin fundament da la lescha da scola vertenta. El dumonda era sche quellas gruppas d'emprender sajan ina part integrala da la scolaziun da la magistraglia grischuna a la Scola auta da pedagogia.

La regenza respunda

Sin il stgalim primar datti actualmain en il Grischun 414 partiziuns d'ina classa, 175 partiziuns da duas classas, 55 partiziuns dad trais classas e set partiziuns da pliras classas. Cleras tendenzas sajan strusch d'eruir, bler dependia bleranz da la digren da scolars e da la reorganisaziun da la scola en consequenza da fusiuns da vischnancas.

Per che l'integraziun reusseschia n'è

tenor avis da la regenza betg exnum la furma organisatorica uschè decisiva, bleranz la tenuta ch'è colliada cun quai. Experienceschas d'auters chantuns mussan ch'ina midada da structures vertentas d'ina classa en structures da pliras classas po esser cumbinada cun avantatgs pedagogics sensibels. Natiralmain stoppian las structures esser favuraivlas a l'integraziun. Sco quai che la pratica mussa saja i pussaivel che l'integraziun gartegia tant en classas d'annada sco er en partiziuns da pliras classas. Decisiva saja qua la differenziaziun, damai che er en classas d'annada possian las prestaziuns esser fitg differentas. Tant en classas singulas sco en partiziuns da pliras classas èsi tenor la regenza pussaivel da prender resguard commensuradamain tant da svilups accelerads sco era retardads dals scolars.

L'instituziun responsabla per la scola decida

Tenor la lescha da scola è la scola populara dal Grischun structurada tenor stgalims da scola e tenor classas d'annada. Scadin uffant vegnia attribui sin il stgalim primar e secundar ad ina tscherta classa. Davart la furma organisatorica concreta (classa d'annada, classa cumbinada u partiziun da pliras classas) decida l'instiziun responsabla per la scola. Tut tenor vischnanca è quai il cussegl da scola u la suprastanza communal u ev. era tuts dus gremis. Ina promoziun individuala na chaschunia betg la dissoluziun da la classa d'annada, sco ella è prevista tar tschertas furmas da las gruppas d'emprender. «Ina dissoluziun cumpletta dal princip da classa n'è betg pussaivla perquai che l'organisaziun da la scola (plans d'instrucziun, meds d'instrucziun, attestat etc.) sa basa sin quest princip», scriva la regenza. L'avertura da las structures da classa fixas en sequenzas spezialas da l'instrucziun è perencunter admissa, sut tschertas constellaziuns schizunt raschunaivla. La decisiun respectiva saja primarmain chausa da las persunas d'instrucziun, accentuescha la regenza.

Tenor la regenza ha la tematica d'ir enturn cun l'eterogenitad ina gronda paisa en la furmaziun a la Scola auta da pedagogia dal Gtischun. Studentas e students vegnian preparads en differents moduls per las cundiziuns en las scolas cun partiziuns da pliras classas en general e l'emprender en gruppas eterogenas en spezial. Duront la scolaziun hajan ils students adina puspè singuls contacts cun partiziuns da pliras classas e cun gruppas d'emprender da differenta vegliadetgna.

La scola integrativa è ina sfida tant per scolars sco per magisters. MAD